

Państw. Fabr. Związk. Azotowych w Mościcach pod Tarnowem

(Województwo Krakowskie)

Jak nawozić glebę?

Na to pytanie odpowie nam

Wykres ilości składników pokarmowych, jakie zbieramy z gleby w postaci plonu roślin uprawnych

Rodzaj rośliny	Azot (N) w kg.	Potas (K ₂ O) w kg.	Fosfor (P ₂ O ₅) w kg.	Wapno (CaO) w kg.
Pszonica	85	45	31	9
Żyto	63	57	32	15
Jęczmień	59	49	28	9
Owies	60	77	29	19
Groch *	125	87	53	52
Bobik *	206	138	53	50
Łubin* (niebieski)	151	114	52	18
Siemak	96	156	37	57
Burak cukrowy	126	154	38	76
Marchew pasława	133	153	55	100
Siano z traw słodkich	93	96	28	57
Koniczyna *	134	122	36	131
Luzerna *	230	145	52	250

W pierwszej kolumnie długość odcinków odpowiada ilości pobieranego azotu przez daną roślinę, cyfra wypisana na odcinku podaje ilość kilogramów czystego azotu, jakie roślina pobiera z 1 ha.

Druga kolumna przedstawia w ten sam sposób ilości pobierane potasu, trzecia fosforu, a czwarta wapna.

W tej samej linii więc, co nazwa rośliny, mamy podane kolejno ilości azotu, potasu, fosforu i wapna, jakie dana roślina pobiera z gleby.

Rośliny oznaczone gwiazdką mogą korzystać także z azotu zawartego w powietrzu.

Potrzeby nawozowe roślin zależą od ilości składników pokarmowych jakie roślina zużywa do budowy swego organizmu, a także od zdolności danej rośliny wykorzystywania pokarmów zawartych w glebie.

Np. owies lepiej potrafi wykorzystać zasoby gleby niż pszenica i dlatego udaje się w słabszym polu; pamiętać jednak należy, że jest również wdzięczny za nawożenie i opłaca je sownicę.

Długoletnie doświadczenia wykazały, że rośliny potrzebują następującego nawożenia:

Pszonica: azot, kwas fosforowy, a czasem i potas.

Żyto: azot i kwas fosforowy.

Jęczmień: azot, potas i kwas fosforowy.

Owies: azot.

Koniczyna, wyka, bobik: wapno, kwas fosforowy i potas.

Eubin: potas.

Buraki: azot, potas i kwas fosforowy.

Ziemniaki: azot i potas.

Marchew: azot, potas i kwas fosforowy.

Łąki: azot, kwas fosforowy, potas i wapno.

W praktyce rolniczej najczęściej zdarza się, że gleby najbardziej cierpią na brak azotu i dlatego nawozy azotowe tak wybitnie powiększają zbiory.

Wprawdzie obornik zawiera wszystkie składniki potrzebne roślinom, jednakże często nie wystarcza do zapewnienia roślinom odpowiednich ilości różnych składników: np. buraki na samym oborniku nie dadzą tak dużego plonu, jaki możemy osiągnąć zasilając je jeszcze saletrą „Nitrofos“ lub saletrą wapniową.

Sposób nawożenia różnych roślin zależy także od rodzaju i własności gleby na jakiej je uprawiamy.

Pszenicę na glebie glinowatej, średnio-ciężkiej, nie podmokłej po roślinach okopowych zasilac należy w jesieni 40 kg siarczanu amonu, 50 kg soli potasowej i 100 kg superfosfatu na morg, a wczesną wiosną, skoro tylko ziemia obeschnie 50 kg Nitrofosu na morg.

Jeżeli pszenica przychodzi po koniczynie lub wyce można wtedy opuścić jesienną dawkę azotu, a z wiosną zasilic ją 50 lub 75 kg Nitrofosu.

Na glebach zwięzłych, ciężkich, zimnych damy pod pszenicę na tydzień lub dziewięć dni przed siewem 100 kg tomasyny na morg, zabronujemy, a tuż przed siewem 50 kg saletrzaku, bez względu na przedplon, a na wiosnę 50 kg saletry wapniowej lub Nitrofosu na morg.

Żyto na glebach lekkich lub średnio ciężkich, siane po roślinach okopowych lub kłosowych, powinno otrzymac w jesieni 40 kg siarczanu amonu i 100 kg superfosfatu na morg, a po roślinach motylkowych jak wyka, lucerna, koniczyna, 100 kg tomasyny na morg, a na wiosnę zaś w obu wypadkach 50 kg Nitrofosu na morg. Jeżeliby żyto przychodziło na glebie ciężkiej, zimnej, zamiast superfosfatu należy je zasilic 100 kg tomasyny na morg, podobnie jak pszenicę, na tydzień przed siewem ziarna i zaraz zabronowac, a bezpośrednio przed siewem 50 kg saletrzaku na morg; na wiosnę zaś 50 kg Nitrofosu.

Jęczmień dla celów browarnianych powinien być uprawiany na glebie średnio ciężkiej nie podmokłej, w dobrej kulturze, nie zachwaszczonej. Powinien otrzymac przed siewem 60 kg siarczanu amonu, 100 kg superfosfatu i 100 kg soli potasowej na morg. Nawozy te można zmieszac ze sobą i wysiac tuż przed siewem ziarna, poczem powinny być zbronowane. Przy uprawie jęczmienia na kaszę, lub na karmę dla bydła lepiej zastapic siarczan amonu Nitrofosem, który wysiewamy również przed siewem w ilości 60–80 kg na morg.

Owies posiada zdolność wykorzystywania pokarmów z gleby większą, niż inne rośliny uprawne, a specjalnie wrażliwy jest na brak azotu w glebie. Dlatego też na glebach lżejszych, piaszczystych a nie podmokłych, będziemy go zasilac przed siewem ziarna siarczanem amonu w ilości 50–80 kg na morg, a na glebach zwięzlejszych, glinowatych, gliniastych, lub wilgotnych lepiej będzie dac saletrę „Nitrofos“ w ilości 60–120 kg na morg w dwu dawkach, jedna przed siewem, druga w trzy tygodnie po wzejściu.

Rośliny motylkowe jak **koniczyna, wyka, bobik i groch**, mogą korzystac z azotu powietrza przy pomocy brodawek korzeniowych, dlatego też nie wymagają nawożenia azotem. Natomiast potrzebują wapna, fosforu i potasu. Wobec tego należy je zasilac 500 kg wapna mielonego, palonego na morg, wysiewając je albo w jesieni przed uprawą danej rośliny, lub też rośliny w którą przychodzi wsiewka np. koniczyny, albo bardzo wczesnie na wiosnę, — by wapno miało czas zgasic się w ziemi i nie opóźnilo siewów; 100 kg tomasyny i 100 kg soli potasowej, albo 200 kg kainitu, należy rozsiac przed siewem rośliny na wiosnę, albo przed siewem rośliny ochronnej, w którą wsiewamy roślinę motylkową.

Eubin uprawiany bywa na ziemiach lekkich na zielony pognój, wymaga nawożenia potasem to też należy wysiac przed siewem tej rośliny 150 kg soli potasowej na morg.

Buraki i marchew pastewną należy uprawiac na oborniku wywiezionym i przyoranym w jesieni, a na wiosnę trzeba je zasilic 100–150 kg nitrofosu lub saletry wapniowej na morg.

Nitrofos, albo saletrę wapniową należy wysiac w dwu dawkach, połowę tuż przed siewem ziarna, lub równocześnie, a połowę po przerwyce sypiac wzdłuż rzadków koło buraków, a nie na liście, (przerwyac należy rośliny małe o czterech listkach). Po wysiewie nawozu dobrze jest zmieszac go z ziemią, przed siewem ziarna broną, po przerwyce płytko motyczką. W razie, małej dawki obornika należy przed siewem buraków dac na morg 100 kg soli potasowej, lub 200 kg kainitu, 50–100 kg superfosfatu i 90 kg nitrofosu, a po przerwyce znowu 80 kg nitrofosu.

Przy uprawie buraków należy pamietac o niszczeniu chwastów, by nie wyczerpywały składników pokarmowych i nie zagłuszały młodych roślinek.

Ziemniaki na oborniku powinny otrzymac 50–75 kg siarczanu amonowego, oraz 100 kg soli potasowej, nawozy te należy przed sadzeniem wymieszac, rozsiac, zabronowac i sadzic ziemniaki pod znacznik. — W razie braku obornika należy zwiakszyc dawkę nawozów sztucznych, siarczanu amonu 100 kg, soli potasowej 150 kg na morg.

Brukiew (karpiele) sadzona zwykle jako poplon na ścierniskach, do bujnego wzrostu wymaga koniecznie zasilenia saletrą wapniową i solą potasową. Nawozy te, w ilości po 100 kg na morg stosowac można z dobrym skutkiem przed sadzeniem brukwi, lub też wysiewac koło roślin skoro się już przyjmą.

Kapusta ma wymagania podobne jak brukiew, to też będziemy ją w ten sam sposób nawozic, wysiewając przed siewem 100 kg saletry wapniowej i 100 kg soli potasowej. Specjalnie wdzięczna jest kapusta za saletrę wapniową, dlatego też w czasie wzrostu należy wysiac 100 kg saletry wapniowej na morg, posypując koło roślin, a następnie mieszac nawóz z ziemią motyczką. W ten sposób dostanie kapusta razem, przed siewem i w czasie wzrostu, 200 kg saletry i 100 kg soli potasowej na morg.

Koński ząb na zieloną paszę wymaga obfitego nawożenia azotem, najlepiej saletrą „Nitrofos“ w ilości do 150 kg na morg.

Przy uprawie warzyw, jak **marchew, pietruszka, pomidory, kalafior, cebula** i tp. należy stosowac przed siewem mieszaninę saletry „Nitrofos“ i soli potasowej po 100 kg na morg, a podczas pielęgnacji zasilac dodatkowo Nitrofosem, lub saletrą wapniową w ilości 50–75 kg na morg.

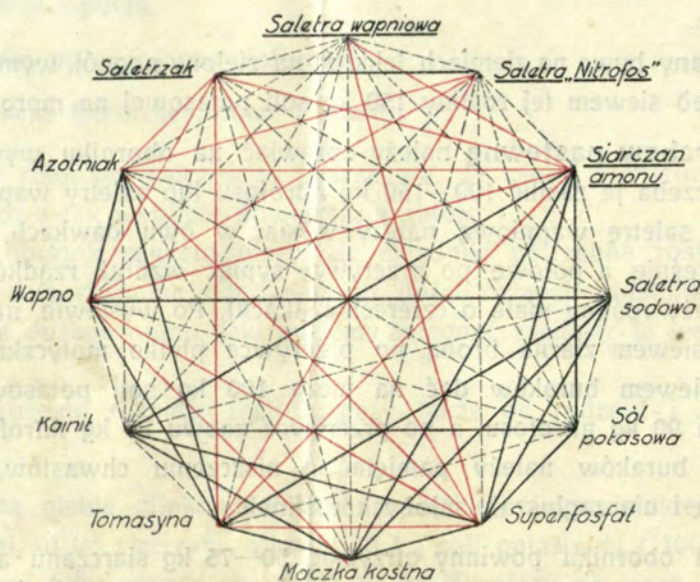
Drzewa i krzewy owocowe wymagają specjalnie dużo azotu, potasu i wapna, dlatego należy je nawozic w jesieni, co trzy lata, wapnem palonym 500–800 kg z dodatkiem 200 kg tomasyny na morg, a wczesną wiosną corocznie 150–200 kg Nitrofosu, lub 150 kg siarczanu amonu i 150 kg soli potasowej, lub 300 kg kainitu.

Łąki i pastwiska wymagają pełnego i silnego nawożenia, w jesieni należy łąki zbronowac, mech wygrabic i znawozic wapnem palonym w ilości 300–500 kg, tomasyną 150–200 kg i kainitem 200–300 kg; wysiane nawozy należy przybronowac. Wczesną wiosną trzeba łąki zbronowac,

kretowiny rozrzucić i wysiać 100 kg nitrofosu na morg, po pierwszym pokosie dobrze jest zasilić jeszcze łąkę 50–70 kg nitrofosu.

Łąki mokre i zachwaszczone, porośnięte lichymi trawami trzeba odvodnić, a dopiero potem podsiać trawami szlachetnymi i **nawozić**.

Nawozy należy przechowywać w workach zamkniętych w miejscu suchym, dobrze chronionym. Nawozy sztuczne dają tym większe rezultaty im gleba w wyższej kulturze i lepiej oczyszczona z chwastów.

Nawozy połączone pełną linią czarną można mieszać zawsze i w mieszaninie dadzą się przechowywać przez czas dłuższy.

Nawozy połączone linią kreskową mogą być mieszane ze sobą tylko na krótko, bezpośrednio przed rozsianiem.

Nawozy połączone linią czerwoną nie mogą być ze sobą mieszane.

Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Mościcach

produkuje

Saletrę wapniową, zawierającą 15,5% azotu w formie saletranej i 28% wapna.

Saletrę „Nitrofos”, zawierającą 15,5% azotu w połowie w formie saletranej, w połowie amonowej i 5–9% kwasu fosforowego.

Saletrzak, zawierający 15,5% azotu w połowie w formie saletranej, w połowie w amonowej i 55% węgla wapnia.

Siarczan amonu, a) *krystaliczny*, zawierający 21% azotu amonjalkalnego, b) *normalny*, zawierający 20,6% azotu amonjalkalnego.

i udziela bezpłatnych porad we wszystkich sprawach nawożenia przez swoje

Biuro Iłorad Rolnych